

Jacob Werler uitermate succesvol met Julia-koefamilie

'Stieren moeten stempelen'

Lowlands Bolero heeft verreweg de hoogste NVI van alle dochtergeteste roodbonte stieren, volle broer Red Cliff maakte eerder dit jaar grote indruk met zijn dochtergroep en 'neefje' Julandy deed onlangs hetzelfde. Het maakte dat Jacob Werler uit Vaassen (GD) vorige week op de HHH-show werd verkozen tot 'fokker van het jaar'.

Voor een nieuwe stal is die van de familie Werler uit Vaassen (GD) opvallend klein. De koeien lopen er voor de vierde winter in. „De oude was helemaal op”, verklaart Jacob Werler (57). Hij heeft geen opvolger en zet het bedrijf rond zolang hij en zijn vrouw Anita (49) 'er voldoening en een inkomen uit kunnen halen'. De stal telt 61 plaatsen en huisvest naast de 45 melkkoeien ook het oudste jongvee. Voorheen boerde de veehouder in een voerligboxenstal,

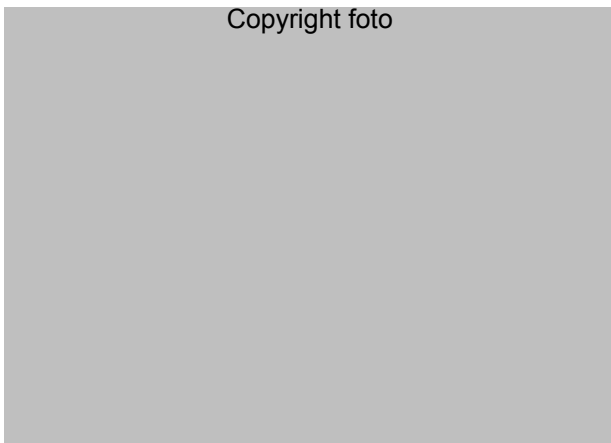
een stal met de ligplekken tegen de voergang aan, zodat de koeien vanuit de ligboxen konden vreten en waarbij zich achter de ligboxen een roostervloer bevond.

Geruimd door MKZ

De voerligboxenstal was niet Werlers eerste stal. Tot 1999 boerde hij 3 kilometer verderop. Van vroeger uit bezat de familie een kleinscha-

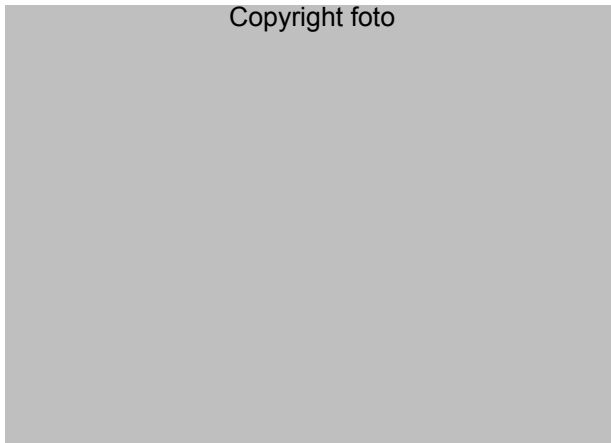
lig gemengd bedrijf, dat door de jaren heen werd uitgebreid. Tot 1987 werden de koeien aan een weidewagen gemolken en later in een doorloopwagen. In 1996 werd de varkenstak afgestoten en eerder al was de akkerbouw verdwenen. Omdat het bedrijf slecht verkaveld was, besloot Werler op eigen initiatief te verplaatsen naar de huidige locatie, waar de vorige veehouder al op relatief jonge leeftijd besloot te stoppen.

Copyright foto

Het jongvee heeft vooral jonge vaders om foktechnisch interessant te zijn.

Copyright foto

De koeien worden gemolken in een 2 x 4-stands visgraat melkstal.

in totaal 99.574 kilo melk met 4,13 procent vet en 3,65 procent eiwit.

Genomics

Jacob Werler is inmiddels een soort van samenwerking aangegaan met Jotani-fokker Nootboom. De uit spoelingen voortkomende embryo's worden gedeeltelijk bij Nootboom ingezet, waarna de stiertjes naar Vaassen terugkomen en de vaarskalfjes in Oene blijven. Tot nu toe spoelde Werler naar eigen zeggen altijd voor zichzelf en niet voor de KI, al probeert hij zijn foktechnisch interessante dieren wel 'zo actueel mogelijk' te paren. „Ik overleg veel met K&L en met foktechnici van andere Nederlandse KI's, maar het moet me wel zinnen.“

Volgens de fokker is het zoeken naar ander bloed. „In Nederland komt de Massia-familie overal terug en wereldwijd de Apple-familie.“ Om foktechnisch interessant te blijven, gebruikt Werler inmiddels volop genomicsstieren. Ook omdat hij vindt dat de roodbonte fokstieren een te laag niveau hebben. „De dochtergroepen kunnen me de laatste jaren niet meer bekoren. Je mist de uniformiteit, de fokkracht van stieren. Je moet een beeld hebben van een stier als je de dochtergroep hebt gezien, stieren moeten stempelen.“ Hij vindt dat het exterieur in Nederland te weinig wordt meegenomen. „De benen worden heel zwaar ingewogen en de breedte in de koeien krijgt nauwelijks aandacht. Ze moeten ruwvoer kunnen verwerken.“ Werler gebruikt weliswaar genomicsstieren, maar is ook kritisch. Zeker daar waar stieren

die aanvankelijk werden gepromoot het nu niet waarmaken. „De stier Dakker valt hier nog wat tegen en hij scoort inmiddels ook negatief voor levensduur. Daardoor vallen zijn zonen nu ook terug“, stelt hij. „We moeten laatrijtheid en persistentie veel meer meenemen. Ik zou bijvoorbeeld wel eens willen weten waar de tijdgenoten van Red Cliff en Bolero zijn gebleven, de stieren die toen op genomics goed waren.“

Volop weidegang

Echte ruwvoerverwerkers lopen er volop bij Werler in de stal. Opvallend grote en goed uitgezwaarde dieren. „De koeien zijn hier 5 centimeter groter dan het Nederlands gemiddelde“, aldus de veehouder. Ze worden volop geweid. „In de zomer lopen de melkkoeien gedurende drie maanden dag en nacht in de wei, want ik wil zoveel mogelijk melk uit ruwvoer halen. Ze zijn dit jaar 235 dagen buiten geweest.“ Inmiddels krijgen de koeien een ruwvoerrantsoen van 60 procent gras en 40 procent maïs met een blokkenwagen, aangevuld met 1,5 kilo soja aan het voerhek en maximaal 10 à 11 kilo brok in de 2 x 4-stands visgraat melkstal. Grote koeien vindt de veehouder overigens geen probleem. „De mobiliteit is belangrijk.“ De dieren beschikken over diepstrooiselboxen met vlas. „Dat bevalt goed, maar er zit wel werk aan, de kunst is de boxen goed gevuld te houden.“

Om forse koeien te krijgen, is de jongvee-opfok volgens Werler van groot belang. De kalveren krijgen 12 tot 14 weken koemelk en dan tweemaal daags drie liter. Ook krijgen

de kalveren het volledige eerste jaar brok en daarnaast gedurende de eerste 7 à 8 maanden alleen hooi. „Dat zorgt voor een goede pensontwikkeling.“

Fokker van het jaar

Grote, diepgeribde koeien zijn bij uitstek geschikt voor een fokveedag. Werler neemt dan ook graag deel en had er vier opgegeven voor de HHH-show. Die moest hij echter terugtrekken vanwege ringschurft op zijn bedrijf. Twee dochters van Jotan, een Red Cliff en een Topspeed Geert (Fidelity x Spencer). Een van de beide Jotans is Lian 48 (AV 88), die eerder dit jaar al het reservekampioenschap in zowel Zwolle als Apeldoorn opeiste. De koe (Jotan x Lawn Boy x Tulip) stamt uit de Lian-koefamilie van Adrie van Mensvoort uit Berkel-Enschot en ondervond al belangstelling van KI Samen. Haar dracht van Aikman resulteerde onlangs echter niet in een door de KI gewenst roodbont stierkalf, maar in een zwartbont vaarskalf.

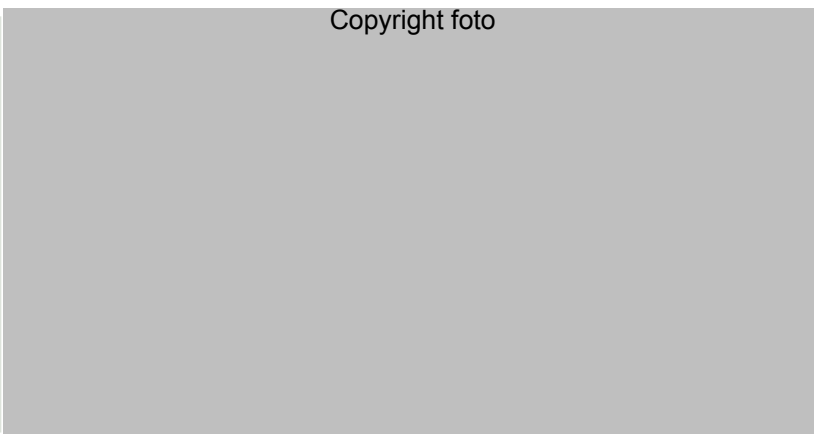
De Topspeed Geert-dochter is de hoornloze Sientje 108 (mv. Lawn Boy), uit de koefamilie van de familie Beltman uit Lievelde, die inmiddels eveneens foktechnische belangstelling ondervindt. Zo vertrekt er wellicht een hoornloos stierkalf (v. Matisse Red) van haar naar Duitsland. Het is duidelijk dat de genetica uit de na de ruiming van 2001 opgebouwde fokstal hun weg naar de KI steeds beter weten te vinden. Dat opgeteld bij het succes van de Julia's maakt dat de titel 'fokker van het jaar' Jacob Werler met recht toekomt. ■

en nacht buiten lopen en dit jaar in totaal 235 dagen weidegang hebben gekregen. Op stal krijgen ze een rantsoen van 60 procent gras, 40 procent maïs en 1,5 kilo soja aan het voerhek, aangevuld met maximaal 10 à 11 kilo brok in de melkstal.

Werler beschikt over 30 hectare grond, waarvan 21 hectare in eigendom is en de rest wordt gepacht. Op 4,5 hectare wordt maïs geteeld en op de rest gras. Werler koopt aanvullend wat maïs aan.

Copyright foto

De vier jaar oude stal telt 61 plaatsen en huisvest naast de 45 melkkoeien ook het oudste jongvee.

Jacob Werler werd op de HHH-show door HHH-voorzitter Hans Puttenstein uitgeroepen tot 'fokker van het jaar'. De jury werd gevormd door de agrarische vakpers (Holstein International, Veeteelt en Melkvee).

De hoornloze Julia 388 (Lawn Boy x Stadel) is een volle zus van Bolero en Red Cliff en voor haar bestaat volop foktechnische belangstelling.

Bij de overgang kocht Werler er een ton melk bij. Hij had toen 3 ton quotum op 30 hectare grond. Een gedeelte van de grond van de oude locatie zou voor woningbouw en industrie worden aangewend, maar de veehouder gebruikt een deel daarvan tegenwoordig nog steeds. Ruim een jaar na de overgang brak er mond- en klauwzeer in Nederland uit. Werler bevond zich in de beruchte driehoek tussen Apeldoorn, Zwolle en Deventer en daarom werden de dieren na eerst te zijn gevaccineerd, eind mei 2001 alsnog geruimd. „Er is even leegstand geweest, een periode waarin we nieuwe roosters hebben gelegd en waarna we in augustus weer zijn begonnen te melken.“

Herstart

Werler had bij de herstart tien koeien en dertig drachtige pinken weten te bemachtigen. De veehouder was altijd al bezig met de verbetering van zijn veestapel, wat uiteindelijk tot een exterieurgemiddelde van 82,7 punten leidde ten tijde van de ruiming. Hij was dan ook blij dat de nieuwe veestapel hetzelfde niveau wist te halen. De oude veestapel telde 18 nakomelingen van Beverlake Nick, waarover Werler heel tevreden was. Hij zorgde er daarom voor dat dat bloed ook in zijn nieuwe veestapel kwam en kocht zo Julia 381 (Beverlake Nick x Gonda 14 Jubilant), samen met negen andere pinken bij Theo Wisselink uit het Achterhoekse Heelweg. „Julia 381 was de beste die er bij was en groeide uit tot een heel zware koe.“ Julia 381 werd ingeschreven met 86 punten, maar kreeg nauwelijks rechtstreekse nafok. Het enige vaarskalf dat ze bracht, was Stadel-dochter Julia 382. Een koe die op haar beurt echter zo veel fokkerijsucces zou brengen, dat Jacob Werler onlangs werd uitgeroepen tot 'fokker van het jaar' op de HHH-show. Julia 382 was niet alleen een zeer productieve koe – ze produceerde steevast fors boven het bedrijfs-gemiddelde – maar was ook bijzonder fraai. In de jaargang 2008-2009 was ze de hoogst ingeschreven roodbonte koe met 92 punten voor het algemeen voorkomen.

Spoelen

Eerder al, in 2006, nam Julia 382 deel aan de NRM, waar ze als vierde in de rubriek eindigde. „Twee jaar later stond ze er super voor. Door

sommigen werd ze zelfs getipt als kampioen, maar ze liet zich helemaal niet zien en eindigde in de middenmoot van de rubriek“, herinnert de veehouder zich de NRM van 2008. „Het was ook een koe die zich maar moeilijk liet voorbrengen, ze was eigennuttig.“ Toch deed ze het vooral ook op regionale shows in Apeldoorn en Zwolle goed, waar ze kampioenschappen in de wacht sleepte.

Haar grootste succes op een landelijk podium boekte Julia 382 op de HHH-show. In 2007 haalde ze er een 1B-klassering. „Maar bij de laatste vijf in de kampioenskeuring liep ze er helaas niet meer bij. De buitenlandse jury trad weifelend op“, aldus de veehouder, die het oordeel nog altijd in twijfel trekt. In 2009 bereikte ze wel de finale en eindigde ze uiteindelijk als derde.

Na de HHH-show van 2007 vroegen mensen aan Werler of hij zijn koe niet eens zou gaan spoelen. De veehouder had tot dan toe nog nooit een koe gespoeld en stelde dat als hij dat dan al een keer zou doen, het dan wel 'wat apart' moest zijn. „Qua index zaten we toch nog niet zo gek hoog.“

Red Cliff

Werler was op zoek naar 'iets outcross' en besloot zijn topkoe met de hoornloze stier Lawn Boy te spoelen. Een spoeling die in 17 embryo's resulteerde en die op hun beurt tot maar liefst 13 drachtigheden leidden. De Vaassenaar besloot de embryo's niet allemaal tegelijk in te zetten en zo werden er in eerste instantie drie stiertjes geboren, die alle drie helaas gehoord waren. „Ik bedacht me dat ik het slim moest aanpakken, want als ik ze alle drie door CRV op genomics zou laten onderzoeken en ze zouden te laag scoren, dan zouden andere KI's ook niet meer geïnteresseerd zijn. Daarom besloot ik eerst KI Kampen uit te nodigen. Zij kozen Red Cliff, aanvankelijk een wat slungelig kalf, maar inmiddels uitgegroeid tot een prachtige stier.“ Red Cliff brak door als fokstier en KI Kampen toonde eerder dit jaar al een uitstekende dochtergroep van de stier op haar open dag. Koeien met opvallend veel breedte. „Code 5 zie je terug (Red Cliff heeft de aAa-code 513, red.)“, aldus de veehouder. Hij maakt officieel geen gebruik van het aAa-systeem, maar houdt het naar eigen zeggen wel in zijn achterhoofd bij het maken van paringen. Red Cliff heeft

geen noemenswaardige fouten in zijn vereringspatroon. Het opvallendst is zijn fokwaarde frame van 92, vooral veroorzaakt door de wat vlakkere kruisligging (fokwaarde 92). Volgens Werler, die de stier zelf ook volop gebruikt, valt dat erg mee. Het sterkste punt van de stier is de productievererving, met een opvallende stijging over de lactaties. Zo wint de stier van de eerste naar de tweede lactatie bijna 1.000 kilo melk. Op zwartbontbasis zorgen de 64 tweedekalfsdochters voor een productie-index van +1.128 kilo melk met -0,21 procent vet en -0,03 procent eiwit, goed voor een lnet van 221 euro.

Bolero

Van de twee resterende Lawn Boy-stierkalveren ging Bolero naar CRV, terwijl de derde voor de dekkerij is weggegaan. „Ik had Bolero zelf ook het liefst en achteraf testte hij ook als hoogste“, aldus Werler. Bolero is sinds hij dochters aan de melk heeft alleen maar beter geworden en voert inmiddels met afstand de ranglijst met dochtergeteste roodbonte stieren aan met een NVI van 260 punten. Bolero komt qua productie-index en verloop over de lactaties overeen met Red Cliff, al zijn de gehalten lager en scoort hij voor de gezondheidseigenschappen en het exterieur hoger. Zo noteert hij voor uiers 110 en voor uiergezondheid 109. Omdat de stier wat laag scoort voor de gehalten heeft CRV hem vooral in het buitenland vermarkt. „Van begin af aan was ik het ▶

Copyright foto

Van de door Jacob Werler gefokte Julandy (Andy x Moonlight x Stadel) werd een dochtergroep gepresenteerd op de HHH-show.